

Жыве Беларусь!

БЕЛАРУС

Address: P. O. Box 3225
Farmingdale, NY 11735

BIELARUS/Belarusan newspaper in Free World ISSN 1054-9455
Published by the Belarusan American Association, Inc.

№ 572 Верасень 2010 г.
Год выдання 60

“Прымушэньне да здачы сувэрэнітэту” – новая палітыка расейскага гэбізму

(Выступ на ліпеньскім Сойме БНФ “Адраджэньне” і КХП – БНФ)

Зянон ПАЗЬНЯК

Мы перажываем перыяд гісторыі, калі ў суседняй агрэсіўнай краіне ўстаноўлена поўная і абсалютная ўлада КГБ – рэпрэсіўнай спецслужбы Савецкага Саюзу, якая фігуруе цяпер пад назвай ФСБ. Але гэта адна і тая-ж зьява, адна і тая-ж структура.

Трымаючы абсалютную ўладу ў Расеі, КГБ-ФСБ праз шматлікую агентуру кантралюе ўсё грамадства і выступае ў ролі напярэдняй палітычнай супэрпартыі, якая мае свае кадры і офісы ва ўсіх кутках Расеі, фінансуецца зь бюджэту і знаходзіцца пад аховаю карпаратыўнай улады. Гэта ёсьць дзяржаўная структура, палітычная ўлада і ўладная партыя адначасова, якая (гэта істотна!) імкнецца ўплываць на міжнародны парадак і палітычныя працэсы ў сьвеце.

Сацыяльна-палітычную сыстэму, якая ўтварылася ў Расеі пад уладаю ФСБ-КГБ, мы называем “гэбізмам” (альбо “чэкізмам”, як абазначаюць яе самыя расейцы). Гэбізм сваімі карэньнямі прарастае з расейскай эўраазіяцкай мэнтальнасьці і загляблены ў гісторыю Расеі, пачынаючы ад Залатой Арды. Тым ня менш у сучаснай палітыцы гэбізм – зьява новая і, як ня дзіўна, грамадзтвам яшчэ агулам не ўсьвядомленая і амаль цалкам незразумелая на Захадзе.

Сацыяльная сутнасьць расейскага гэбізму – улада карпарацыі, узбагачэньне любым спосабам за кошт улады. Ідэалёгія – імперыялізм. Сыстэма ўлады – кантроль над грамадствам. Гэбізм адмовіўся ад канцэнтрацыйных лягераў, прыдуманых яшчэ Леніным, і ўсклаў рэпрэсіўныя функцыі на спэцадзелы Гэбэ ды на крымінальны сьвет. Шчыльны кантроль над крымінальнікамі, выкарыстаньне іх у палітычных рэпрэсіях (кілеры, правакацыі, імітацыі і т. п.) прывяло да зрастаньня ўлады з крымінальным сьветам.

Уплыў велізарнага крымінальнага капіталу на расейскі інстытуты ўлады становяцца цяпер відавочным фактам. У гэбіскай Расеі ўсё стала пераварочвацца з ног на галаву. Рэчаіснасьць паказвае, што не міліцыя і КГБ-ФСБ кантралююць крымінал, а наадварот, крымінал, галоўным чынам, уплывае на КГБ-ФСБ і іншыя ахоўныя інстытуты ўлады ў Расеі. Месцамі расейская міліцыя ператварылася ўжо ў надзелены ўладаю крымінальныя банды, якія тэрарызуюць насельніцтва. Супраць міліцэйскага крыміналу зафіксаваны нават узброеныя партызанскія выступы расейскіх людзей.

Суд і пракуратура (асабліва ў правінцыйнай Расеі) знаходзяцца шмат дзе пад кантролем крыміналу і крымінальнага капіталу і сталі прыладаю крымінальных дзеяньняў.

Гэта ёсьць ня толькі тэндэнцыя, але рэчаіснасьць, якая пашыраецца. Расейскі гэбізм дрэйфуе ў накірунку закончанай мафійнай дзяржавы лацінаамерыканскага ўзору. (Людзям, якія жывуць у такой краіне, не пазайздросьціш.) Адначасна імперская ідэалёгія ўлады і імперская структура краіны спрыяюць у гэтых умовах (пагаршэньня жыцьця людзей) фашызацыі ўлады і грамадзянскай супольнасьці.

Расейскі гэбізм існуе ў карпаратыўным выглядзе. Тым часам гэбіска ўлада ў Беларусі была ўстаноўленая на шэсьць гадоў раней і існуе ў аўтарытарным выглядзе, дзе аўтарытарызм верхняй асобы фармальна выступае абмежавальным чыньнікам уладных структураў, але на справе зьяўляецца квінтэсэнцыяй гэтага роду ўлады, сканцэнтраванай у адных руках.

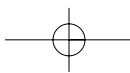
Прачыў расейскага гэбізму ў Беларусі адбыўся ў 1994 годзе па тыповай схеме ўнутранай акупацыі (захоп улады ў краіне знутры пры выкарыстаньні спецслужбаў іншай краіны і дэмакратычных працэдураў). Палітыка ўнутранай акупацыі, якая стала праводзіцца ў Беларусі прамаскоўскім рэжымам, накіраваная на нацыянальна-культурнае разбурэньне краіны, на знішчэньне асноваў нацыянальнай сьведанасьці і нацыянальнага духу і на падрыхтоўку такім чынам да здачы пад Расею беларускай эканомікі, маёмасьці і тэрыторыі. **Грамадзтва, пазбайленае нацыянальнага духу, нацыянальных карэньняў культуры і нацыянальнай сьведанасьці, ня здольнае абараняць свае нацыянальныя інтарэсы, захаваць дзяржаву і супраціўляцца любой форме агрэсіі.**

Дзяржава гэбізму, усе яе ўладныя і грамадзкія структуры прасякнутыя агентураю спецслужбаў. У гэтым выяўляецца спосаб існаваньня такой дзяржаўна-палітычнай сыстэмы. Інакш яна існаваць ня можа. Агентура ўвесь час пашыраецца, і сам працэс пашырэньня імкнецца да абсурду, да стварэньня паралельных агентурных плястоў у сытуацыі поўнай беспакаранасьці і беззаконьня.

Людзі, якія займаюцца ў Беларусі рэальнай беларускай палітыкай, добра бачаць схему і прыныцы існаваньня такой сыстэмы ўлады. Яны шукаюць адпаведныя мэтады змаганьня з гэбізмам. Грамадзтва, на жаль, падвержанае інэрцыі думаньня і ўплыву прапаганды і ў масе сваёй цяжка разумее новыя палітычныя абставіны, у якіх яно апынулася. Яно мяркуюе аб зьявах на падставе састарэлых стэрэатыпаў. Распаўсюджаны неадэкватныя ацэнкі і высновы. Пашырэнню неадэкватных ацэнак і камуфляваньню гэбіскай сутнасьці ўлады спрыяе афіцыйная прапаганда і агентура (у журналістыцы, у грамадзка-палітычных структурах і г. д.). Гэбізм, які выйшаў на паверхню ўлады, тым ня менш імкнецца захаваць сваю таемнасьць як палітычнай сілы рэжыму.

Перашкодаю, на якую напаролася Масква, паставіўшы на Лукашэнку ў сваёй

Заканчэньне на бачыне 5

БЕЛАРУС

Шаноўнае спадарства!

З задавальненьнем паведамляем, што ў канцы жніўня выйшаў з друку чарговы, ужо чацьвёртага па ліку, альманах беларускіх пісьменьнікаў замежжа “БЕЛАРУС” за 2010 год.

Нажаль, сёлета з-за высокіх выдаткаў друку і вельмі абмежаваных фінансавых магчымасьцяў рэдакцыі далёка ня ўсе падпісчыкі газэты “Беларус” атрымаюць альманах у якасьці падарунка, як было летась. **Бескаштоўна** альманах будзе дасланы толькі тым асобам, што ахвяравалі на выдавецкі фонд газэты суму, большую за кошт гадавой падпіскі (г. зн. больш за \$50).

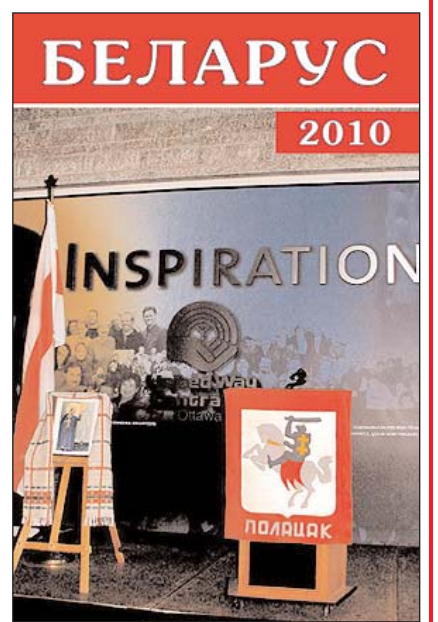
Усе іншыя падпісчыкі газэты “Беларус” могуць замовіць выданьне поштаю па зьніжанаму кошту, які сёлета складае \$12.

Калі вы не выпісваеце газэту “Беларус”, то кошт альманаху для вас будзе \$15. Замова аднаго асобніка альманаху для жыхароў Канады будзе каштаваць \$18, усіх іншых краінаў сьвету \$20.

Калі ласка, падтрымайце працу нашых творцаў і выдаўцоў сваімі замовамі, якія дасылайце на адрас:

BIELARUS
P. O. Box 3225
Farmingdale, NY 11735

Чэкі ці грашовыя пераводы выпісвайце на імя **BIELARUS**.
З пытаннямі кантактуйце рэдакцыю.

Пікет у Брусэлі

На плошчы Шумана ў Брусэлі 16 жніўня адбыўся інфармацыйны пікет прымеркаваны да Дня Беларускай Салідарнасьці. Падчас акцыі быў распаўсюджаны чарговы нумар інфармацыйнага бюлетэню Беларуска-Эўрапейскага Задзіночаньня.

bielarus.eu

Беларусь за месяц

День Салідарнасці

16 жніўня ў Менску прайшла акцыя ў фармаце “ланцуга неабыхавых людзей” з патрабаваннем міжнароднага расьсяледавання знікненняў апазыцыйных палітыкаў Віктара Ганчара і Юрыя Захаранкі, біз-

раз хапае, каб зрабіць гэта без усялякіх указаў і пастановаў міністэрства”.

Падпісана пагадненьне

Прадстаўнікі апазыцыі ў Менску падпісалі 24 жніўня пагадненьне аб каардынацыі дзеянь-

ўсьвядомілі, што ўладу трэба мяняць;

— арганізаваць унутраны і знешні ціск на ўлады з мэтай змены выбарчага заканадаўства і правапрымяняльнай практыкі;

— заклікаць усіх нягодных з вынікамі выбараў і незадаволеных палітыкаў ўладаў узяць удзел у масавых акцыях пратэсту з патрабаваннем сапраўдных свабодных выбараў.

жучы, 500 прапаноў, і хтосьці наўгад, выпадкова выцягвае 20 — лепшых, горшых, сэнсоўных, проста бессэнсоўных і нават шкодных...”

На думку многіх экспертаў, у краіне, дзе няма ніводнага цалкам беларускамоўнага тэлеканалу ці радыёстанцыі, дзе няма нацыянальнага ўнівэрсытэту з выкладаннем выключна на роднай мове, лічаны чыноўнікі публічна размаўляюць па-беларуску, а моўная палітыка накіраваная на зьвужэньне карыстаньня беларускай мовай у публічнай прасторы, гэтыя праблемы не вырашаюцца правапіснымі рэформа-

павысіла колькасць народжаных. Міграцыйны прыrost склаў 5 тысяч 307 чалавек, па ведамляе Белстат.

Школы закрываюць

Сёлета ў Беларусі ўпершыню за апошнія гады колькасць школаў зь беларускай мовай навучанья не перавысіць 20%. У рэгіёнах закрываюцца больш як 100 пачатковых, базавых і так званых малакомплектных школ. Яшчэ адна тэндэнцыя апошняга часу: у беларускамоўных школах улады ствараюць расейскамоўныя клясы.

Хочуць пераменаў

У насельніцтва Беларусі зьявілася жаданьне да моцнага змянення сацыяльна-эканамічнага парадку ў краіне.

Пра гэта сьведчаць дадзеныя Балтэйскай службы вядомага ва ўсім сьвеце Інстытуту Гэлапа. Так, 52% апытаных лічаць, што ў Беларусі сасьпеў час для буйных зменаў. А 9% рэспандэнтаў заявілі, што гатовыя ўдзельнічаць у розных акцыях пратэсту.

Апытаныя незадаволеныя роляй дзяржавы падчас крызісу Толькі 9% рэспандэнтаў адзначылі, што змагацца з крызісам ім дапамагае дзяржава.

Рэйтынг “Newsweek”

Newsweek

Уплывовы амэрыканскі часопіс параўнаў 100 краінаў сьвету па пяці паказчыках: адукацыі, сыстэмах аховы здароўя, якасьці жыцьця, дынамізму эканоміі і палітычнай сытуацыі. У сумарным рэйтынгу Беларусь апынулася ў сярэдзіне сьпісу, адстаўшы ад ўсіх суседзяў.

Першае месца ў рэйтынгу “Newsweek” заняла Фінляндія. ЗША патрапілі на 11-е месца. Замыкаюць сьпіс афрыканскія краіны Камэрун, Нігерыя і Буркіна-Фасо. Месцы суседзяў Беларусі разьмеркаваліся наступным чынам: Польшча — 29-я, Летува — 34-я, Латвія — 36-я, Украіна — 49-я, Расея — 51-я. Беларусь са сваім 56-м месцам адстала ад усіх суседзяў.

Аднак нізкае месца Беларусі ў агульным рэйтынгу абумоўлена ў значнай ступені надзвычайнай нізкай ацэнкай палітычнай сытуацыі ў краіне, бо паводле гэтага паказчыку Беларусь апынулася амаль у самым канцы сьпісу — на 91-м месцы. Паводле іншых паказчыкаў ацэнкі становіцца ў краіне не такія і кепскія, паводле паказчыкаў адукацыі, якасьці жыцьця, дынамізму эканоміі Беларусь займае 34-35 месца.

Паводле адукацыі Беларусь апраўдувае Украіну, крыху адстае ад Расеі і Летувы і значна — ад Латвіі і асабліва Польшчы. Паводле ацэнак сыстэмы аховы здароўя Беларусь мае лепшыя паказчыкі, чым Расея і Украіна і крыху адстае ад Летувы. Якасьць жыцьця ў Беларусі — бліжэй да эўрапейскіх суседзяў, чым да ўсходняга і паўднёвага.

Паводле Радьё Свабода

День Салідарнасці.

Падпісаньне пагадненьня

нэсмэна Анатоля Красоўскага і журналіста Зьмітра Завадзкага. У мерапрыемстве ўдзельнічала каля 200 чалавек. Восем актывістаў былі затрыманыя і дастаўленыя ў Першамайскі РУ-УС. Пасьля 3-гадзіннага ўтрыманья ў пастарунку яны былі адпушчаныя без складанья пратаколаў.

Абмежаваньне інтэрнэту

І верасьня набывае моц пастанова Аператыўна-аналітычнага centru і Міністэрства інфармацыі аб парадку абмежаванья доступу карыстальнікаў інтэрнэт-паслуг да інфармацыі.

Адмыслоўцы заяўляюць, што на большыню карыстальнікаў інтэрнэту новаўводзіны не паўплываюць, а інтэрнэт фільтруюцца і без адмысловых пастанаў.

Паводле ўрадавай пастанова, абмежаваньне на інфармацыю будзе існаваць таксама для наведнікаў інтэрнэт-каварняў. Інтэрнэт-правайдэры не паведамляюць, якім чынам будуць кампэнсаваць страты за фільтрацыю інтэрнэт-прасторы.

Экспэрт у галіне інтэрнэт-тэхналягіі Фёдар Караленка мяркуе, што дзяржаўнае рэгуляваньне інтэрнэту залежыць не ад пэўных урадавых пастанаў і распачнецца ня зь I верасня, а ўжо даўно адбываецца: “Калі дзяржава вельмі хоча заблакаваць, да прыкладу, апазыцыйныя сайты, то яна гэта ўсё роўна зробіць. Бо калі ўздаць выбары 2006 года, то ўсе памятаюць, як падчас непасрэднага дня галасаванья доступ да сайтаў, таго ж Радьё Свабода, быў вельмі праблематычны, а некаторыя сайты зусім не адкрываліся. Прычым, гэта было зроблена так, што яны не былі заблакаваныя відавочна. А было зроблена так, што адназначна ня скажаш, ці гэта блякаваньне, ці праблема з самім сайтам. Тэхналягіі за-

нэў падчас кампаніі па выбарах прэзыдэнта Беларусі.

Дакумэнт падпісалі лідэр кампаніі “Гавары праўду!” Ўладзімер Някляеў, старшыні Беларускай партыі левых “Справядлівы сьвет” Сяргей Калякін і Аб’яднанай грамадзянскай партыі Анатоля Лябедзька, лідэр Эўрапейскай кааліцыі Мікалай Статкевіч, кіраўнікі аргкамітэтаў па стварэньні партыі “Беларуская хрысьціянская дэмакратыя” Віталь Рымашэўскі і Партыі жанчынаў “Надзея” Алена Яськова.

Старшыня Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) Анатоль Ляўковіч ня змог прысутнічаць на падпісаньні, але выказаў гатоўнасць далучыцца да дакумэнта. Акрамя таго, старшыня Партыі БНФ Аляксей Янукевіч падпісаў пагадненьне з агаворкаю, што дзеяньні апазыцыі на выбарах павінны быць скіраваныя ня толькі на барацьбу з А. Лукашэнкам, але і з прарасейскім кандыдатам.

Як паведаміў Віктар Івашкевіч, прадстаўнік прэтэндэнта на пасаду прэзыдэнта Андрэя Саньнікава, лідэра кампаніі “Эўрапейская Беларусь”, палітык вызначыцца адносна падпісанья ў найбліжэйшы час.

Пагадненьне прадугледжвае, што дэмакратычныя сілы дамаўляюцца:

— правесці масавую інфармацыйную кампанію з мэтай данясеньня да ўсіх жыхароў Беларусі зьвестак пра шкоду, якую наносіць беларускаму народу палітыка цяперашняй улады;

— правесці масавую мабілізацыйную кампанію сярод выбаршчыкаў, у прыватнасці ператварыць магчымыя пасыўны пратэст у форме няўдзелу ў выбарах у пратэст дзейны, каб большасць прагаласавала супраць дзейнай улады;

— арганізаваць працу з сябрамі выбарчых камісій, а таксама эфэктыўнае назіраньне на ўчастках з мэтай выяўленьня фальсыфікацыі і міжнароднага прызнанья сфальсыфікаваных вынікаў выбараў;

— наладзіць кантакты і правесці перамовы з урадавымі чыноўнікамі, рэгіянальнымі кіраўнікамі, дырэктарамі прадпрыемстваў і афіцэрамі МУС, якія

У адпаведнасьці з пагадненьнем апазыцыя бярэ на сябе абавязальства абмеркаваць пытаньне аб стварэньні “каардынацыйнага centru кампаніі на прыныпах роўнасьці”.

Правапіс мяняецца, праблемы застаюцца

БЕЛАРУСКАЯ ГРАМАТЫКА для школ.

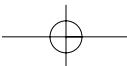
Зь I верасня ўступае ў дзеянне “Закон аб правілах беларускай артаграфіі і пунктуацыі”. Новую рэдакцыю правілаў беларускай мовы рыхтавалі амаль 20 гадоў, а закон прынялі 2 гады таму. Чыноўнікі абяцаюць, што ад гэтага мова толькі выйграе. Экспэрты, лінгвісты зьвяртаюць увагу на праблемы і выказваюць сумнеў адносна своечасовасці прыняцьця закона і ягонай карыснасьці для мовы.

Да зьменаў у артаграфіі быў час падрыхтавацца: выпушчаныя слоўнікі, дапаможнікі, падручнікі, сотні настаўнікаў і мэтадыстаў прайшлі перападрыхтоўку. Газэты і часопісы павінны перайсьці на новы правапіс зь верасня, а вось школьнікам і студэнтам даецца пераходны перыяд да жніўня 2013 году. Шмат зьменаў тычыцца запазычаных словаў. Рэгулюецца напісаньне назваў органаў улады, прадпрыемстваў, установаў, а таксама пасадаў, званьняў, тытулаў. Але сыстэмы ў зьменах няма, перакананы лінгвіст Зьміцер Саўка:

З. Саўка

“Сутнасьць прапаноў давалі спрэчныя. Там ёсьць становачы моманты, але больш адмоўных. Сукупнасьць гэтых прапаноў фактычна можна было-б назваць выпадкова выцягнутай са стосаў прапаноў пачатку 1990-х гадоў. Ёсьць, умоўна ка-

Весткі й Паведамленьні

Нью-Ёрскага аддзелу Беларуска-Амерыканскага Задзіночання
Viestki j Paviedamlenni
 Belarusan American Association, Inc.

✉ 166-34 Gothic Drive, Jamaica, N.Y. 11432 Сусьветнае сеціва: www.baza-belarus.org № 9 (536)

Жнівеньскі сход Нью-Ёрскага аддзелу БАЗА

Кіраўніцтва Нью-Ёрскага аддзелу БАЗА з-за праблемаў, з якім яно сутыкнулася цягам апошняй пары гадоў, і вынікам якіх стала немагчымасьць правядзеньня БАЗАўскіх імпрэзаў у памешканьнях беларускіх устаноў, якія існуюць ў Нью-Ёрку, вырашыла правесці свой чарговы сход у адным з гарадзкіх паркаў, Форэст Парку ў Кўінсьце.

Невялікія праблемы з даездам да незнаёмага месца не перашкодзілі сябрам аддзелу прыехаць на сход, што прайшоў у выглядзе сяброўскага пікніку. Была магчымасьць падсмажыць шашлык, каўбаскі, пагуляць у валејбол, падзяліцца апошнімі навінамі з сябрамі і знаёмымі.

Мяркуючы па здымку, дасланаму ў рэдакцыю, БАЗАўцы добра правялі час.

Здымак С. Вашкоўскага

ВЕРАСЬНЁЎСКИ СХОД

Нью-Ёрскага аддзелу БАЗА запынаны на
НЯДЗЕЛЮ, 12 верасня 2010 году.

Інфармацыя пра месца і час правядзеньня сходу будучь зьмешчаныя
 напярэдадні на вэб-старонцы аддзелу: <http://baza-belarus.org>

“Прымусэньне да задачы сувэрэнітэту”

Заканчэньне з бачыны 1

палітыцы захопу Беларусі, аказалася паранойная, усепаглынаючая цяга Лукашэнкі да аўтарытарнай улады. Ён зразу меў (да яго дайшло), што здача дзяржавы стане канцом ягонага кіраваньня.

У 2005 годзе Масква зьмяніла тактыку. Сутнасць новай крамлёўскай палітыкі можна акрэсьліць як “прымусэньне да задачы Беларусі пад Расею”. Масква вырашыла выкарыстаць паталёгію ўзурпатар да аўтарытарнай улады і паставіць яго пад пагрозю страты гэтай улады, каб, ратуючыся, ён здаваў Маскве беларускую маёмасьць, эканоміку, заводы, прыярытэты, зямлю і г. д., пакуль усё не пройдзе ў лапы мафіёзнай Масквы і пакуль ад беларускага сувэрэнітэту нічога не застанецца. Масква пачала газавыя, нафтавыя, малочныя, цукровыя, мясныя і т. п. войны з рэжымам, стала выстаўляць прэтэнзіі на беларускія заводы і газаводы, павышаць цэны на нафту ды газ і г. д., словам, пачала палітыку заганыяньня ўзурпатару ў кут, хапаньня яго за горла (з наступным патрабаваньнем тыпу “кашалець альбо жыцьцё”, то бок – улада). Гэткім чынам была падрыхтаваная для яго “мытная пастка”.

Тут разбой без праваў. Але такія ў іх норавы. Прэлюдыяй да заганыяньня ў “пастку” паслужыла чарговая газавая вайна, якую Масква распачала штучна, як кажуць, “на роўным месцы”. Масква шантавала ўзурпатар груба і цьнічна. Нават пракруцілі па расейскім тэлебачаньні даўно падрыхтаваныя фільмы з паказам ягонай, узурпатары, жорсткасьці, неадуканасьці і хлусьні (намякаючы на матэрыяльную непадтрымку ў выбарах).

Вынік быў дасягнуты. Узурпатар падпісаў статут і ўсе ўмовы “грабавога” для Беларусі “мытнага саюзу” з Расеяй і Казахстанам. Расейцы зрабілі, аднак, яму пэўную палёжку (да 2011 году) з пошлінамі на нафту і заплывалі іншыя часовыя саступкі.

Я кажу “заплянавалі”, бо з таго часу, як Масква схапіла ўзурпатар за горла, ён стаўся для яе залатой курыцай, што

пачне несці залатыя яйкі. Душачы яго, яна рупіцца, каб ён застаўся пры ўладзе ў Беларусі. Гэтакі ён Крамлю вельмі патрэбны. Гэта кліент, якога “захамталі”. Засталося толькі гнаць яго пугаю перад сабою, пакуль усё ні аддасць. І толькі тады, калі ўсё аддасць, яму канчаткова дадуць каленям пад адно месца (маўляў, гэтаму “апошняму дыктатару ў Эўропе”) на радасьць новым беларускім дэмакратычным рабам.

Пры гэтым Масква пачала адкрыта зьвяртацца да масавага інстынктаў і да масавага няведаньня закулісья крамлёўскай палітыкі, сьвярджаючы, што яна фінансуе лукашысцкі рэжым, што дала яму за ўвесь час 50 мільярдаў даляраў і што больш фінансаваць яго ня хоча, хай плаціць, маўляў, за нафту і газ па высокіх цэнах; прытым стварае ўражаньне, што яна бескарысна давала яму мільярды (от так сабе, ад “дабрыні”), а ён, няўдзячны, спажывае іхныя грошы, ды яшчэ й “вякае”.

Людзі, якія цікавацца палітыкай, павінны, аднак, ведаць, што ў дрэннай палітыцы (назавём гэтак) прынята купляць “неабходныя паводзіны” палітычных лідэраў, урадаў і, адпаведна, цэлых дзяржаў. На гэтым некалі добра набіў руку Савецкі Саюз, рухаючы камунізм ва ўсім сьвеце. Злучаныя Штаты, напрыклад, распачынаючы ў 2001 г. вайну ў Афганістане, купілі разрыў дыпляматычных адносін Пакістану з Талібанам і спрыяньне прэзыдэнта Мушарафа за 40 мільярдаў даляраў (скасаваўшы дзяржаўны доўг Пакістану). Тут – шырокая шкала паводзінаў, ад прагматызму да міжнароднай карупцыі і нацыянальнай здрады (якая аплочваецца).

Дачыненні Лукашэнкі з Крамлём укладваюцца ў схему нацыянальнай здрады, якая дорага каштуе ў палітычным злачынным сьвеце. Ведаючы гэта, Лукашэнка абуралася, што прадзешавіў. Масква тым часам, прывыклая хапаць задарма, лямантуе, што пераплаціла. Прытым крык быў узняты Масквою пасля таго, калі ўзурпатар выканаў усе істотныя ўмовы нацыянальнай здрады – перавёў беларускую вытворчасць і энэргетыку на расейскі газ, пераарыентаваў усё спажываньне энэргарэсурсаў на расейскія крыніцы дастаўкі, пераарыентаваў усю вытворчасць беларускіх тавараў на расейскі рынак і расейскага спажыўца (вытворчасць мяса,

напрыклад, амаль на 100%) і самае галоўнае – падарваў асновы існаваньня і разьвіцьця беларускага нацыянальнага духу (разбурэньне нацыянальнай школы, асьветы, адукацыі, навукі, культуры, кнігавыдавецтва і друку, забарона нацыянальнай сымбалікі, вынішчэньне беларускай мовы і грамадзянскай супольнасьці). Палітыка этнацыду працягваецца.

Так што “не задарам” Масква заплаціла свае нікчэмныя мільярды Лукашэнку, а за яго антыбеларускую і прамаскоўскую палітыку, за нацыянальную здраду. Масква ведала, што рабіла, за што плаціла і чаму нелегітымны рэжым прызнавала. (Дарэчы, калі палічыць усё ў таварным эканамічным эквіваленце, то, аказваецца, што нічога Расея і не пераплаціла ўзурпатару, нават сама засталася пры выгадзе. Падтрымка яго дзеля расейскіх палітычных інтарэсаў была відавочнаю. “Ён, вядома сукін сын, – пісалі расейскія цынікі (“Коммерсант”), – але наш сукін сын”). Цяпер Крамль вырашыў сваёй “давальнай” палітыкай скарыстацца, так-бы мовячы, вярнуць свой капітал і забраць усё астатняе (беларускае).

Расейская агентура (і розныя адукаваныя прафаны, якіх заўсёды хапае) зараз пачалі распуськаць чуткі, што “усё”, фініш – Масква, быццам-бы, кінула свайго сатрапа і больш ня будзе яго падтрымліваць; канец ягонаму “прэзыдэнцтву”. Нават заходнюю “ляжачую” агентурную “шацію” паднялі, і яна пачала папісываць за мяжой кшталтам, што нібыта Эўразьвяз і Масква дамовіліся разам “тапіць” Лукашэнку.

Маштаб загоны, “дзічыны”, канешне, ўражае. Але гэта не “канец”, а толькі працяг шантажовага ціску на ўзурпатары. Будучь яшчэ крытычныя фільмы, артыкулы, пагрозы, “разьвенчваньні”, каб баяўся і здаваўся, згаджаўся на расейскі рубель для Беларусі, на “адзіную” эканамічную прастору з Расеяй, на продаж за бясплату беларускіх прадпрыемстваў і г. д. Масква ня выпусьціць цяпер свайго зашворанага кліента, будзе яго палюхаць і старацца зноў пасадзіць на царства ў Беларусі. (Але Беларусь – ня царства.)

Калі я кажу пра небясьпеку ягонага існаваньня ва ўладзе для ўсіх нашых нацыянальных інтарэсаў, для ўсёй Беларусі, то цяпер гэтая небясьпека дасягнула

прыныповага значэньня. *Трагедыя нашай краіны ў тым, што яе лёсам і лёсам усяго грамадства распараджаецца адзін недалёкі, некантралюемы, малаадукаваны і антыкультурны чалавек.* Такого нельга цярпець, бо паталёгічны працэс здачы краіны ўзамен за ўладу ўзурпатару пачынае набываць новыя рэальныя і пагрозылівыя формы.

Істотны і галоўны аргумент для беларусаў у тым, што рэжым нелегітымны і незаконны. Лукашэнка – захопнік, узурпатар улады, яго “прэзыдэнцтва” нелегітымнае і незаконнае, непрызнаанае большынёй беларусаў і міжнароднай супольнасьцю. *Закліваючы пагадненьні з такою асобаю, маскоўцы павінны ведаць, што яны робяць зьдзелку са злодзем. Беларусы не прызнаюць такіх зьдзелак.*

Але пакуль узурпатар застаецца на пасадзе, Масква будзе нішчыць нашу краіну. *Лукашэнка ня мае права і не павінен удзельнічаць у выбарах.* Пра гэта намі афіцыйна заяўлена. *Ягоны ўдзел у выбарчым працэсе аўтаматычна павінен выклікаць байкот выбараў з боку выбаршчыкаў, бо такія выбары незаконныя.*

Змагаючыся зь цемраю прамаскоўскага рэжыму, аб’яўляючы байкот яго фальшывым выбарам, мы, беларусы, павінны сьведчыць, што мы хочам мець беларускую ўладу, такую ўладу, дзейнасць, кіраваньне і справы якой будучь павернутыя да інтарэсаў беларускай дзяржавы і ўсяго беларускага грамадства. Гэта такая ўлада, якая кіруецца нацыянальнай ідэяй дзеля добра ўсяго народу і кожнага чалавека, якая не кідаецца то на Ўсход, то на Запад, не шукае апекуноў, крэдытараў і грантадаўцаў, а працуе і жыве з уласным народам, верыць у ягоны здольнасьці і сілы, дапамагае яму адукавацца, убагаціцца, рэалізавацца ў свабодзе і нацыянальнай культуры.

Рыхтуемся да байкоту. Гэта першы крок, які паспрые салідарнасьці нашага грамадства ў барацьбе з узурпацыяй улады. Выбары няма. Гэта ўсё кажуць. Нават апазыцыйныя імітатары гэта прызнаюць (заклікаючы адначасна на фальшывае галасаваньне).

Мы павінны ўзмацніць нашу працу па падрыхтоўцы і прапагандзе байкоту незаконных выбараў прэзыдэнта. Усе за байкот! Ніхто – на фальшывыя выбары! **Б**

Беларуска-амэрыканскі культурніцкі дыялёг

Ня так даўно ў Раўбічах у заграднай рэзыдэнцыі амбасадара ЗША ў Беларусі адбыўся рок-фэст "Амбасовішча-2010". Як паведамілі арганізатары імпрэзы – прадстаўнікі амэрыканскага дыпламатычнага корпусу – гэты фэст быў апошнім на гэтым месцы. Справа ў тым, што амбасада адмаўляецца ад сваёй заграднай рэзыдэнцыі, а гэты фэст ставіць пад сумніў правядзеньне "Амбасовішча" ў наступныя гады менавіта тут.

Сумная навіна пра будучыню такога важнага для нацыянальнага рок-руху фэсту яшчэ раней выклікала дыскусію накіонт таго, ці чакаць правядзеньня гэтай музычнай дзеі ў бягучым годзе. Але амэрыканскія сябры беларускай рок-музыкі ўсё-ж вырашылі правесці апошні фэст у Раўбічах, каб зусім не псаваць настрой музыкам і шчырым прыхільнікам беларуска-амэрыканскага культурніцкага дыялёгу.

Дзеля гэтага было вырашана змяніць фармат музычнай праграмы фэсту: замест конкурсу прапанаваць слухачам канцэрт мінулагадніх пераможцаў "Амбасовішча". Гэтая навіна ня зменьшыла цікавасці да музычнай праграмы фэсту, і шматлікія запрошаныя госьці з задавальненнем запоўнілі пляцоўку рэзыдэнцыі амбасадары, упрыгожанай вялізарным зорнапаласатым сьцягам Злучаных Штатаў Амэрыкі.

Часовы павераны ў справах ЗША ў Беларусі Майкл Скэнлан адзначыў, што ён ўпэўнены ў станоўчым лёсе фэсту, але ня ў тым, што ў будучым ён адбудзецца ў Раўбічах. Больш за два гады ў Беларусі няма амэрыканскага амбасадара і ўтрымліваць заградную рэзыдэнцыю стала вялікаю раскошаю. Тым ня менш, за шасьцігадовую гісторыю фэсту на ягонай сцэне выступіла каля 60 беларускіх гуртоў. "Амбасовішча" стала сапраўднаю пляцоўкаю для блізкага знаёмства беларускіх слухачоў і выканаўцаў з амэрыканскай некамерцыйнай музыкай. Нагадаю, што госьцем "Амбасовішча-2007" стаў world-music-гурт FOX TRIO са штату Канзас, у 2009 годзе беларусы пазнаёміліся з творчасцю арт-рок-гурта The Gifted Children са штату Нью-Ёрк, што зрабіла фэст унікальнаю музычнаю зьяваю на ўсёй постсавецкай прасторы.

Мо таму, што было адчуваньне гістарычнасьці моманту, музыкі зь вялікаю сур'ёзнасьцю падыйшлі да сваіх выступаў. Першы ўдзельнік канцэртнай праграмы заключнага "Амбасовішча" – гурт "Хуткі смоўж" са Слаўгараду – прапанаваў як вядомыя па мінулагадню фэсту гіты, так і новыя кампазыцыі. Слухачы воплескамі прынялі іхнюю новыя песьні са тырычнага кшталту: "Малако", "Пра газ" ды іншыя творы. Было заўважна, што мінулы год для слаўга-

радзкіх выканаўцаў не прайшоў дарма: музыкі набылі новыя выканаўчыя магчымасьці і тое, што ў музыцы завецца грувам. Мо таму аранжыроўкі да песьняў "Хуткага смаўжа" сталі разнастайнейшымі і прывабнейшымі. Вялікую ролю ў гукавой палітры гурта адводзіцца духавой групе, артыстычнае выканьне якой надае канцэрту гурта рысы вяцэлага, пазытыўнага музычнага шоў. Выступ слаўгарадскага "Хуткага смаўжа" адцягнуў увагу беларускіх слухачоў ад сумных развагаў пра далейшы лёс "Амбасовішча" і ўзняў агульны фэстывальны настрой...

Наступны госьць "Амбасовішча" – пераможца фэсту "Беларуская бардаўская восень-2007" гурт "Босае сонца". Маладыя музыкі "Босага сонца" аддаюць перавагу акустычнаму гучаньню і песьням лірычнага складу. Выступ выканаўцаў, што прадставілі рок-праграму ў драйвава-электрычным гучаньні, выклікаў падвышаную цікавасьць слухачоў. Адно, чаго не хапала ў гэты дзень "Босама сонцу" і салісту Алесю Зайцаву, дык гэта больш рокавых рысаў іхным сьпевам.

"Босае сонца"

Гурт "Кальмары" зь Бярозы, што ў Берасьцейскай вобласці – даўнейшы ўдзельнік "Амбасовішча". І гэтым разам арганізатары фэсту запрасілі гэтую няўрымсьлівую каманду, якая выконвае даволі простую, але рытмовую музыку з тэкстамі гумарыстычнага напрамку. Пасьля іхных песьняў стала відавочным, што "Кальмары" ўжо вырастаюць са свайго танцавальна-забаўляльнага амплуа. Для бярозаўскага гурта ўжо набліжаецца час, калі яны могуць стаць даволі заўважнымі гульцямі як на рэгіянальным узроўні, так і ў агульнай нацыянальнай рок-плыні.

Чаканым ўдзельнікам фестывальнай праграмы "Амбасовішча-2010" стаў гурт "У нескладовае", які зусім нядаўна дэбютаваў удзелам у запісе саўнд-трэку для новай мастацкай стужкі "Беларусьфільму" "Дастыш фантастыш". Няхай гэты, быц-

"Амбасовішча": fest must go on!

цам-бы "беларускі", фільм не прэтэндуе і на мізэрны ўнёсак у нацыянальную кіна-скарбонку (як і большасьць цяперашніх стужак "Беларусьфільму"), музыкі з задавальненнем працавалі над запісам музыкі да яго. Бо гэта быў рэдкі ў нашай краіне прыклад і вопыт супрацоўніцтва кінамаграфістаў і айчынных рок-музыкаў. Што тычыцца гурта "У нескладовае", то ягоныя ўдзельнікі занятыя ня толькі агучваньнем кіна-стужак, але і прасоўваньнем беларускамоўнай музыкі ў Расеі (!). Ці будучы цікавымі разбэшчаным "пап-соў" расейскім слухачам беларускія мэлэдыі, пакажа час. Але відавочна адно: для беларускіх слухачоў "У нескладовае" стала адкрыцьцём бягучага году.

Гурт "Dali" двойчы перамагав у конкурснай праграме "Амбасовішча" і пры тым гэты вынік быў імі дасягнуты менавіта з дапамогаю беларускамоўных гітоў, якія прыцягнулі ўвагу слухачоў да творчасці гурта. І якім-жа было расчараваньне, калі "Dali" гэтым разам ня выканаў ніводнай песьні па-нашаму. На жаль, сярод некаторых выканаўцаў назіраецца і такая тэндэн-

цыя: у пагоні за ўяўным посьпехам артысты забываюцца на самае галоўнае – павагу да сваіх каранёў і галоўны складнік іхняй творчасці – родную мову! Добра, што лідэру "Dali" Віктару Рудэнку выпала магчымасьць рэабілітаваць сябе ў складзе гурта "Ў нескладовае", куды яго запрасілі ў якасьці вакаліста.

Спэцыяльны музычны госьць "Амбасовішча-2010", якога на гэты фэст запрасіла амбасада ЗША – гурт "The Bishops" з гораду Амаха, штату Нябраска. "The Bishops" выконваюць песьні ў такіх пазытыўных стылістычных напрамках, як рэгі, ска і рокстэдзі. Карані гэтай музыкі трэба шукаць у мэлэдыях і рытмах Ямаікі, Карыбскіх выспаў, краінаў Паўночнай і Латынскай Амэрыкі, афрыканскага кантынэнта...

І вось, пасля выступаў беларускіх музыкаў на сцэну "Амба-

"Bishops"

совішча" выйшлі ганаровыя госьці – гурт "The Bishops". Амэрыканскія музыкі прадэманстравалі высокі выканаўчы ўзровень і пад гучныя воплескі беларусаў выканалі шэраг рытмічных кампазыцыяў, якія паказалі слухачам іхняе разуменьне музыкі рэгі і ска. Стала відавочным, што ў "The Bishops" шмат агульнага зь беларускімі выканаўцамі з гурта "Хуткі смоўж". Розніца толькі ў тым, што першая каманда – выкарыстоўвае шмат прыёмаў амэрыканскай народнай музыкі кантры, а беларусы – абіраюцца на мэлэдыку нацыянальнага фальклёру.

Не сакрэт, што многія нашыя суйачынікі пад уплывам расейскіх шавіністычных СМІ, пакутуючых на відавочны комплекс нацыянальнай непаўнаватасці, звысака адносяцца да грамадзянаў Злучаных Штатаў Амэрыкі: маўляў, ну што зь іх узяць – "амэрыкосы". Шкада, што ў гэтую недарэчную гульню ўцягваюцца і некаторыя беларусы. Вось, упоперак гэтым палітызаваным меркаваньням, амэрыканскія музыкі прадэмантравалі слухачам на толькі арыгінальны погляд на пазытыўныя музычныя стылі, але і прыклад адкрытых чалавечых адносінаў.

"Bishops"

Трэба было бачыць, зь якім імпэтам амэрыканцы вялі прафэсійны дыялёг з беларускімі музыкамі, дапамагалі адладзіць гук, зь сяброўскіх пазыцый сачылі за выступамі ўдзельнікаў "Амбасовішча", дзяліліся сваім музычным вопытам, фатаграфаваліся. А яшчэ, зь цікаўнасьцю аглядалі маляўнічыя раўбіцкія краявіды, каштавалі піва беларускіх бровараў...

Цяпер у Беларусі канцэрты амэрыканскіх артыстаў не такая ўжо і рэдкасьць: зусім нядаўна ў клубе "Рэактар" адбыўся канцэрт metal-гурта са Злучаных Штатаў Амэрыкі OBITUARY, а на сцэне залі "Менск-Арэна" чакаецца грандыёзнае рок-шоў ад LIMP BIZKIT... Але практыка правядзеньня "Амбасовішча", на які запрашаюцца прадстаўнікі "іншай" – некамерцыйнай амэрыканскай музыкі – вялікае дасягненьне арганізатараў фэсту і заўважны крок да культурнага ўзаемаразуменьня. Мо таму мэты "Амбасовішча", як культурнага маста паміж нашымі народамі, падаюцца перспэктывнымі, а працяг фэста ў будучым – ня такім ўжо фантастычным!

Анатоль МЯЛЬГУЙ
<http://mialguj.livejournal.com>

